

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pri leta	6—	pri leta	5-50
četr leta	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vratajo.

Uredništvo: Knafelova ulica št. 5, (i. nadstropje levo), telefonski št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vljudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto	K 24—	Četr leta	K 6—
Pri leta	12—	En mesec	2—
V upravnosti prejemam na mesec K 1-90.			

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto	K 25—	Četr leta	K 6-50
Pri leta	13—	En mesec	2-30
za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.			

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziram na določno naročilo.

Pri reklamacijah naj se naveže vedno dan za dnega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošije o pravem času.

Upravnost „Slovenskega Naroda“.

Novi boji za ravnopravnost pri graškem nadodišču.

Pri graškem nadodišču obstoji takojmenovan slovenski senat, to je senat, pri katerem se obravnavata o slovenskih spornih zadevah, ki so bile v nižji instanci obravnavane v slovenskem jeziku. Ta senat je bil ustanovljen že pred mnogimi leti. Doglej se je to z velikimi težavami, in bilo je potrebno mnogih težkih bojev, predno so slovenski odvetniki izvojevali slovenskemu jeziku pristoječo pravico, da se namreč smejo zastopniki strank pri obravnavah pred slovenskim senatom graškega nadodišča posluževati slovenskega jezika. Nemci so namreč zahtevali, naj se pri nadodišču razpravlja tudi o slovenskih tožbah v nemškem jeziku, čes, da so slovenski odvetniki itak zmožni nemškega jezika.

Od tedaj je mnogo let vladal mir in slovenski odvetniki so v slovenskih pravnih zadevah neovirano

zastopali svoje stranke v slovenskem jeziku.

Sedaj hočejo Nemci posili provo- cirati nove boje in njih očitni namen je, odpraviti slovensko razpravljanje o slovenskih pravnih zadevah pri slovenskem senatu graškega nadodišča.

Opetovano se je v zadnjem času zgodilo, da so nemški odvetniki proti testirali proti temu, da se slovenski odvetniki pri takih obravnavah poslujujo slovenskega jezika in zahtevali so, naj slovenski odvetniki govorite in razpravljajo nemški, samo ker nasprotni odvetnik slovenskega jezika ne razume. Ker se to ni zgodilo, je nemški odvetnik zahteval tolmača in ker se tej njegovi zahtevi ni ugodilo, je dal svoj protest na zapisnik in zapustil sodno dvorano ter se še vrnil, ko je bila sodba razglašena.

Sodišče je postopalo korektno, ko je odklonilo zahtevanje, naj se pokliče sodni tolmač. Če nemški odvetnik svojega nasprotnika ne razume, je to njegova stvar, ravno tako, kakor je stvar slovenskega odvetnika, da razume svojega nasprotnika. Slovenski odvetnik ima pravico in dolžnost zastopati svojo stranko v slovenskem jeziku in senat ima dolžnost to priupustiti. Pri obravnavah o pravnih zadevah, ki so bile v nižji instanci obravnavane v slovenskem jeziku, nima sodni tolmač nujesariskati. Saj je bil slovenski senat ravno za to ustanovljen, da obravnavata slovenskih spornih zadevah.

Nemški naskoki na pravico slovenskega jezika pri obravnavah pred slovenskim senatom graškega nadodišča so doslej ostali brez uspeha. Toda podecenevati jih ne gre. Tudi na Koroškem so Nemci začeli svojo vojno zoper rabo slovenskega jezika pri sodišču na enak način in žal dosegli popolen uspeh ter pregnali slovenski jezik iz sodnih dvoran.

Kaj takega bi radi dosegli sedaj tudi pri nadodišču v Gradcu?

Volitve na Ogrskem.

Jutri, dne 1. junija, se začne na Ogrskem veliki volilni boj. Sicer bodo volitve šele v nekaterih dneh popolnoma dokončane, toda že 1. junija se bo odločilo, kako bo sestavljena nova poslanska zbornica, kajti

vzel seboj še ostali tropinovec, češ: »Ti, Snoj, si ves pasji — oprosti izraz — kadar čutiš še kako kapljico alkohola v svoji bližini. In ker se lahko zgodi, da ostanem pri jutrajnjem ponovljenu današnjega kulinaricnega veselja vsled tvojih nelepih nagnjenj brez olja za svoj notranji stroj, ga raje vzame seboj. Dobro spi, in ne pozabi, da leži na tvoji desni solidni Bradač, če se slučajno prebudiš vsled kake notranje revolucije.

S temi besedami jo je odjadral v svoj stan. Snoj pa se je šlekel in vlegel k svojemu tovarišu, ki se je ravno prav široko stegoval v zakonski postelji, in ga z nekoliko priateljskimi sunki pod rebra pripravil do tega, da mu je dal toliko prostora, kolikor ga je potrebovala njegova sloka postava.

Drugega dne popoldne se snideva Hrast in Snoj med vajo ob početku pri kantinerki, da si nekoliko opomoreta ob junaštvu prejšnjega večera, ki so imela za posledico tudi junaškega mačka, in od truda, ki ga jima je provzročilo izpodlikanje ob kraških skalinah.

Ti, pravi Hrast, takoj po vaji prideš k tebi na čašico tropinovca. Strašno mi je slabo.

Ne bo, priatelj, mu odgovori Snoj, ti k meni hodil na tropinovec. Kakor vidim, te je spomin nekoliko zapustil, ker si ponasil, da si si noči, ko sva se ločila, vzel steklenico

Inserat velja: petek vrsta za enkrat po 14 vin., za dvanat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnosti naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Postomažna slovenska velja 10 vimerjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilnice naročnine se ne ozira.

Narodna telefona telefonski št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	13—
pri leta	6-50	pri leta	6-50
četr leta	2-30	za Ameriko in vse druge dežele:	K 30—
na mesec		celo leto	

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnosti: Knafelova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefonski št. 35.

zastopali svoje stranke v slovenskem jeziku.

Sedaj hočejo Nemci posili provo-

cirati nove boje in njih očitni namen je, odpraviti slovensko razpravljanje o slovenskih pravnih zadevah pri slovenskem senatu graškega nadodišča.

Opetovano se je v zadnjem času zgodilo, da so nemški odvetniki proti testirali proti temu, da se slovenski odvetniki poslujujo slovenskega jezika in zahtevali so, naj slovenski odvetniki govorite in razpravljajo nemški, samo ker nasprotni odvetnik slovenskega jezika ne razume. Ker se to ni zgodilo, je nemški odvetnik zahteval tolmača in ker se tej njegovi zahtevi ni ugodilo, je dal svoj protest na zapisnik in zapustil sodno dvorano ter se še vrnil, ko je bila sodba razglašena.

Sodišče je postopalo korektno, ko je odklonilo zahtevanje, naj se pokliče sodni tolmač. Če nemški odvetnik svojega nasprotnika ne razume, je to njegova stvar, ravno tako, kakor je stvar slovenskega odvetnika, da razume svojega nasprotnika. Slovenski odvetnik ima pravico in dolžnost zastopati svojo stranko v slovenskem jeziku in senat ima dolžnost to priupustiti. Pri obravnavah o pravnih zadevah, ki so bile v nižji instanci obravnavane v slovenskem jeziku, nima sodni tolmač nujesariskati. Saj je bil slovenski senat ravno za to ustanovljen, da obravnavata slovenskih spornih zadevah.

Kakor kak strahovalec je nastopil grof Khuen - Hedervary mesto ogrskega ministrskega predsednika.

Iz vseh so mu gledala specjalna pooblastila, teman je bil njegov pogled in skrivnostno grozilno so se glasila vse njegove izjave.

Kakor kak strahovalec je nastopil grof Khuen - Hedervary mesto ogrskega ministrskega predsednika. Iz vseh so mu gledala specjalna pooblastila, teman je bil njegov pogled in skrivnostno grozilno so se glasila vse njegove izjave.

Kakor svoje dni vojvoda Albastrahotnega spomina na Nizozemsko, tako je prišel grof Khuen - Hedervary na Ogrsko in vse je pričakovano, da zlomi moč madžarske oligarhije, položi Ogrsko pred noge njenega kralja in ustvari predpogoje za sporazumljenje med krono in ogrskim prebivalstvom ter za uvedbo splošne in enake volilne pravice, ki naj oddravi vladajoče krivice, naj ustvari pravilne razmere tudi za nemadžarske narode ter položi temelj boljšim razmeram sploh.

Danes tega nihče več ne pričakuje od grofa Khuena, že danes je gotovo, da so bila vsa upanja v njegovo osebo jalova. Zvezal se je z ljudmi in s strankami, ki o njegovem programu nečemo nujesariskati in ki hočejo z njegovo pomočjo same na krmilo priti. Ta delavska stranka, ki jo je Khuen poklical v življenje, je družba najdesperatenjih elementov, ki nimajo nič drugega skupno, kakor željo, priti do veljave in moči.

S to družbo gre sedaj grof Khuen v volilni boj in vse kaže, da se niti manj ne more zanašati in da sta se združila Tisza in Kossuth, stranka, ki stoji na dualističnem programu iz leta 1867., in stranka, ki stoji na programu popolne neodvisnosti Ogrske iz leta 1848., na medsebojno

soboj, potem ko si me preje še prav pošteno razrazil z ozirom na mojo, vsakemu znano vzdružnost od alkohola, česar ti pa ne zamerim, ker si bil strašno nakajen.

Snoj ima prav, se oglaši Bradač, ki je poslušal njun pogovor. Kajti ko sem jaz prišel domov, ni bil me ni mizi nikake steklenice — veruje mi, da bi se je bil poslužil, ko bi jo bil videl — samo Snoj je strahovito smrčal v postelji in prav sumljivo mu je klonkal po želodevu, tako da sem se skorobal vleč se k njemu.

Menda si se ga ti tudi kje prav pošteno navlek, ga jezno zavrne Snoj, da ne več vec, da sem se jaž k tebi vlegel in da sem te še moral k zidu poriniti, da sem sploh dobil prostora v postelji.

Kaj se pa vendar že vse neha! Kaj misliš, če slučajno vsled svoje sentimentalne zaljubljenosti prodajaš solidnost, da boš brez kazni žalil!

Ne prepričata se tovariša, se vmeja Hrast, temveč posluša me. Kar se tiče tega, kdo on vaju da je prišel prej domov, ti ali Snoj, o tem bo brezvokusno vedel povedati vajin gospodar, skozi katerega se bo morata, predno prišeta v svoj brig, in ki tako sgoradi, kot evo midva, s

podpiranje pri volitvah, kateremu bo sledilo tudi skupno delovanje v parlamentu.

Khuen pač sam nima upanja, da bi njegova delavska stranka mogla dobiti večino v novem državnem zboru, in zato pripravlja novo koalicijo madžarskih strank, zato hoče Tisza in Kossutha spraviti pod en klobuk.

Taka koalicija ne pomeni nič drugega, kakor novo ero državoprsnih bojev med krono in madžarskim parlamentom, onemogočenje in pokapanje vsake pravilne reforme, novo gospodstvo madžarske oligarhije in ohranitev brezpravnosti nemadžarskih narodov. Vse kar se je od Khuena pričakovalo, je šlo po vodi, še predno se je začel volilni boj.

Z jutrišnjim dnem se začne ta boj. Svet bo posebno strmel nad izidom volitev v nemadžarskih okrajih. V madžarskih okrajih bodo, kakor vse kaže, izvoljeni skoraj sami Kossuthovec in Justhovec. V slovenskih, rumunskih, nemških in srbskih okrajih pa bodo znagali po veliki večini vladni Madžari, ki jih je vladava vasilko kot kandidat. Nemadžarske narodnosti bodo dosegle le bore male mandatov, ker jim jih hoče vlada uporabiti.

Z jutrišnjim dnem se začne ta boj. Vojna bo to v resnici. Vlada je poklicala na pomoč vse polno e. kr. vojaštva, da bo z bajonetom, in če treba s kroglimi »vzdržala red«. Na Ogrskem je od nekdaj takto, da so volitve krvave in veljajo mnogo človeških živiljen, to pa je se

Dnevne vesti.

+ Odbor našega delavnca je konstituiral. Predsednikom je izbran dr. Ivan Tavčar, podpredsednikom pa dr. Alojzij Kokalj. Gospodarstvo je prevzel dr. Windisch. V časnikarski odsek (predsednik dr. Karel Triller) so odpostlani: dr. Kokalj, Malovrh in dr. Žerjav.

+ Korupcija v deželnem šolskem svetu. Ko je Cepuder, kar je zasluga mnogoštelnih njegovih otrok, postal voditelj mestne ljudske šole, imenoval je deželni šolski svet na predlog klerikalcev na njegovo mesto suplenta Smrdela. Mi sicer tega Smrdela natančno ne poznamo, prej kot ne pa je klerikalna mušica, kakor je Cepuder! Zatorej je domnevna utemeljena, da se je šlo klerikalni stranki za to, da bi z enim udarcem dve muhi pritisnila k smetani. To se ji je tudi posrečilo. Mi pa moramo projektsko stati na stališču, da se imajo učiteljska mesta razpisati, in da jih deželni šolski svet prej oddati ne sme, dokler ni zasišla spodnje instance, to je okrajnega šolskega sveta. Ce Smrdelov slučaj molte pogolti nemo, potem deželni šolski svet sploh nobenega mesta več razpisal ne bo, potem lahko deli med klerikalcev izpraznjene službe, kakor bo to Šusteršič Schwarzu predpisaval. Z eno besedo: imenovanje Smrdela je bilo nepostavno nasilstvo; to imenovanje je bila nedopustna protekcija, proti kateri se ima upreti mestni šolski svet, če sploh še kaj da na svojo veljavo. Tudi za mestno občino kot šolsko občino ne more biti brez pomena, če se zasedajo ljubljanska učiteljska mesta brez postavno zaukazanega razpisa! Deželni šolski svet je prisiliti, da se pokori postavam, ker volja dr. Šusteršiča vendar ni suprema lex za tako oblast, kakor je deželni šolski svet. Pozor torej!

+ Ljudska šola je pod baronom Schwarzem postala čisti »politicum«. Kdor le količaj po naprednosti diši, kdor nima za sabo kakega fajmoštra, ta je v deželnem šolskem svetu izgubljen. To se je pokazalo tudi pri oddaji službe voditelja na nemški mestni šoli v Ljubljani. Imenoval se je mož, ki je bil svoj čas velik alkoholist pred bogom in pred ljudmi, in ki je bil vsed tega in še radi drugih skandalčkov vpokojen. Vsakega drugega bi bili na cesto vrgli, ker je ngejal preveč oknosti. Ali vpokojen je bil, ker se je v Tržiču in Kamniku kazal strastnega nemškutjarja. Med slovenskim učiteljstvom je bil svoj čas edina nemškutarska vrana, in to ga je rešilo, da ni bil vržen na cesto. Pozneje, ker primanjkuje učiteljstva, je zlezel zopet v aktivno službo, in sedaj pod bar. Schwarzem se mu je še celo posrečilo, da je dobil vodstvo mestne nemške šole v Ljubljani, dasi ga mestni šolski svet ljubljanski niti v tem postavil ni, ker ga, ako upoštevamo najrahleže zahteve človeške pameti, v njo postaviti ni smel. Sicer pa nas ta zadeva v daljnem ne zanima posebno: če hoče nemška stranka s takimi voditelji nemške ljudske šole ad absurdum speljati, je nam tudi prav, in mi smo zadnji, ki bi temu ugovarjali. Pa nekaj drugih pikantnosti smo doživelj pri tem imenovanju. Mestni šolski svet je postavil v terno tudi moža, ki se je prevelil, ki je staro napredno kožo odvrgel za grmom, ter se — kakor kača v spomladi — kaže v novi, bujno klerikalni kožici. Ta junak je velik prevec v »Ljubljani«, in svetega Rešnjega telesa dan je posnosno korakal za krasno zastavo »Ljubljane«, katero je svoj čas plačal pregrešni denar ljubljanskih naprednjakov! Ali vsa molitev ni nič pomagala, poštenjak je »skozi padel« in imenovan je bil mož, ki niti v tem ni sedel, ki niti ene note ni prepel v »Ljubljani«, in o kateroga pobožni duši danes naše mesto še čisto nič ne ve! Da! da! če se preveč moli, tudi ni dobro, ker je naš deželni šolski svet nepreračunljiv! Časih ima pred onim, ki preveč moli, prednost mož, ki — preveč piše! Probatum est!

+ Kotnikova zapuščina družbi sv. Cirila in Metoda. Na drugem mestu današnje številke našega lista je natisnjena kratka izjava gosp. Josipa Lenarčiča glede Kotnikove zapuščine družbi sv. Cirila in Metoda. Ta izjava je značilna za naše razmere. Proti g. Lenarčiču se je namreč začela obrekovalna gonja zaradi Kotnikove zapuščine družbi sv. Cirila in Metoda, dasi med družbo sv. Cirila in Metoda in med g. Lenarčičem ni bilo nobenega spor, nego so vladali v nekaterih stvareh samo različni nazori, glede katerih pa se je doseglo popolno soglasje in dobi družbi sv. Cirila in Metoda faktično vse, kar ji pripada. Samo popoloma podivjani ljudje so v stanu vprisruti tako neslušljeno obrekovalno vojno, kakršna je že vedila proti g. Lenarčiču, dasi ta ni nisoč narivlji in je čisto gotovo kakor vsek državčica spravično braniti v svetih očeh.

+ Kranjska vodstva. Danes zavrsi tako, kakor jih smo braniti vsek drugi državljani. Ta gonja proti g. Lenarčiču je bila nizkotna in zanmotna — pojav enkrat javnega življenja.

+ Klerikalno ruvanje proti družbi sv. Cirila in Metoda. Od vseh strani nam prihajači poročila, da dobivajo ljudje tiskane pamphleti, ki hujkajo soper družbi sv. Cirila in Metoda. Dobili so od prejemnikov teh pamphletov tudi originalno in smo spoznali, da so ti pamphleti poseben editis iz celovitoga »Mira«, in da obsegajo infernalno posvanje dr. Brejca na družbi sv. Cirila in Metoda, ki jih je ta famozni voditelj koroških Slovencev izbruhal na znanim shodu klerikalnih zaupnikov v Celovcu. Ti pamphleti se tudi razpoljujajo iz Celovca, kakor je to razbrati s poštnega pečata. Pamflet je tiskovina, na kateri ni označena niti tiskarska niti založnik, kakor to zahteva tudi menda v Celovcu, še vedno veljavna postava. Izpustili so firmotiskarne in založnika seveda nalašča, da bi ljudje ne spoznali na prvi pogled konjške kopita.

+ Ljudsko štetje po narodnosti. 24. t. m. je bil in proračunskem oskrbu sprejet dr. Kramareva resolucija, ki se glasi: »Vlada se poziva, da pri bodočem ljudskem štetju upošteva razven občevalnega jezika, tudi narodnost in stori vse, da se pri ljudskem štetju onemogoči vsak neoprativen vpliv, posebno na narodnostne manjšine.« — Kakšnega naziranja je v tem oziru vlada, se razvidi najboljše iz tega, da so že vse potrebne tiskovine za ljudsko štetje pripravljene in stiskane in sicer brez rubrike narodnosti. To tudi ni čudno! Vsaj v celi centralni statistični pisarni med 28 konceptnimi uradniki ni ne enega Slovence, ne enega Čeha. Sekcija za ljudsko štetje je poverjena zagrizenemu Nemcu dvornemu tajniku Hecniku, ki je bil še pred nedavnim časom komisar na dunajskem magistratu. Te razmere se morajo pač temeljito izpremeniti, vsaj vladu ravno na podlagi teh dat reže narodom krun.

+ Vodja II. mestne deželne šole. Predbran do skrajnosti je Janko Nepon Juglič, provizorični vodja II. mestne šole. Ko se mu dan za dnem očita nezasilano kršenje šolskih predpisov, na katere je prisegel, se baha okoli, češ, nič boljše nego to pisarenje. Da bi se le še parkrat pisalo, pa bom avanziral. Le uverjen naj bo, da bomo lahko še pisali in tudi razkrinkali vse, kar se godi na II. mestni šoli. Res je, da vlaže sedaj na Kranjskem strahovita korupcija, toda tudi proti teji si bomo znali pomagati. Radovedni smo le, kaj bi se zgodilo z naprednim učiteljem, ki bi si dovolil tako postopati napravil šolskim oblastvom, katerim prav resno svetujemo napraviti red, ker drugače bomo primorani razkriti stvari, proti katerim je sedaj obelodanljena le malenkost. Gospoda barona Schwarza storimo odgovornega, da je prišlo tako daleč, da si upa klerikalno učiteljstvo trdit, da bode le s flagrantnim kršenjem šolskih zakonov avanzirani. Ti vzgojitelji ne bodo vzbujali ne dobrih državljanov in ne poštenih ljudi, ampak neznačajnike.

+ V Ljubljano hočejo spraviti Nemci! Kakor smo poizvedeli, deluje nemški »Volksrat« na to, da spravi k tukajšnjemu prometnemu uradu državne železnice aspiranta Hohna, trdega Nemca, ki jedva za silo lomi slovenski jezik. Informirali smo se ter dognali, da se je »Volksrat« res posrečilo pridobiti za ta njegov načrt kompetentno osebo, ki odločuje pri premestitvah železniških uradnikov. Proti tej nakani protestujemo z vso odločnostjo prvič za to, ker zahtevamo, da se dalo v Ljubljano samo taki uradniki, ki so polnoma veči slovenskega jezika, da lahko uradujejo slovenskimi strankami, drugič pa za to, ker bi se s premestitvijo Hohna delata krivica starjšim asistentom, izmed katerih gotovo vsak želi, da bi prišel v Ljubljano. Prepričani smo, da železniško ravnateljstvo ni poučeno o tem načrtu, za to računamo z vso gotovostjo, da ne bo trpel, da bi pri imenovanjih in premestitvah uradnikov imel odločilno besedo nemški »Volksrat« za Kranjako!

+ Poučno potovanje grofa Auerberga v Ameriko. Poročali smo že, da se je Gvidon grof Auerberg odprel v Ameriko, da vjame tam kako bogato Američanko. In kakor poroča newyorški »Morgen - Journal«, se je grof že prav dobro vpejal v ameriško kroge. Zanima nas pa posebno nekaj. Kakor poroča omenjeni časopis, se hoče dati grof involiti za državnega in deželnega poslanca. »Če se prej vidli drugo dožido ter so študira nih naprave, tedaj je bolj smisel ispolnjevati svoje dolnosti kot ljudski zastopnik«, je reklo poročevalci. Grof občuduje Ameriko, kjer se je posredil vse možnosti preprečiti. Ura, da se posredil, odstranil v njegovih delih manjša, ki ovirajo posredek in novi novčni pravnični dopolnil.

+ Kranjskom vpeljali na vičnih žolah slovenščino in kakor so moral končno v vičnih razredih poučevati nemški, ker ni bilo slovenskih učnih kajig in ker ni bilo nikogar, ki bi prestavil potrebne knjige. Srečni smo biti, da imamo v Ameriki takaga zastopnika naše dežele. Če se mu posreči ujeti kako zlato ribo, priporočamo ga našemu škofu. Vemo namreč, da grof ne bo umazan, če mu škof pomore do deželozborskega in državozborskega mandata. Sicer ima pa ta grof že zdaj velik vpliv. Ker se mu je newyorški avstrijski generalni konzul Aleksander Nuber pl. Pereček nekaj zameril, tedaj je grof izposloval, da je moral na dopust, s katerega se menda ne vrne več. Zelimo mu srečo!

+ Graški občinski svet proti slovenškim delavcem. Graški občinski svet se je dne 25. maja bavil z nastavljanjem slovenskih delavcev in uslužbencov pri mestnih zavodih in podjetjih. Občinski svetnik vitez Arten je poročal, da se odslej ne sprejme noben slovenski delavec in uslužbenec v mestno službo. Pri mestni klavnicu so se v poslednjem času odpustili razven enega vsi slovenski nastavljeni. Poročevalc je rekel: »Slovenski delaveci so sicer izredno pridni, a ker navadno nočijo zatajiti svojega materinskega jezika, jih ne moremo več sprejemati.« Po Gradišču se širi tudi neka okrožnica, ki poziva graške Nemce, naj odpuste vse slovenske uslužbence. Graški Nemci morajo imeti velik strah pred Slovenci. Čudno se nam le zdi, da oblasti tako molče. Kaj bi se nam zgodilo v tem slučaju? Sicer pa naš klerikalni deželni odbor ne bo prišel v to zagato.

+ Skupščina »Lege Nazionale« v Gorici. V nedeljo, dne 29. t. m. se je vršila skupščina »Lege« v Gorici. Prišlo je precej tujev, Italijanov, z raznimi strani. Ti tujevi so pričakovali, da bo kdo ve kak slovesen sprejem v Gorici, ali sprejemal jih je le odbor znanih laških kričačev z župnem Bombičem vred. Na cesti so bili sami znani odvisni Italijančki, ki so povsod ob takih prilikah navorči, ker so v to komandirani. Tujevi so pričakovali, da bo Gorica v zavstavah, pa jih ni bilo, le na mestnih poslopjih in par hišah je bilo nekaj klavernih zastav. Laško mestčanstvo je po večini ostalo čisto hladno nasproti zborovanju. Gledališče pri zborovanju je bilo seveda polno, ker je bilo precej tujev in ker so bili načrni tisti, ki so navzoči povsodi, kjer gre za kak kralav, kakor smo že povestili. Popoldne je bil obhod po mestu, po večini biciklisti; v sprevodu je bilo samo nekaj nad 300 ljudi, katere so spremljali neki furlanski skripcaci. Zvezcer je bila veselica na Telovadnem trgu, ki je trajala pozno v noč. Zgodilo se ni nič, ker so imeli Italijančki strah. Strogo se jim je ukazalo, da morajo mirovati, dasi bi bili znani izvzvici in pretepači strašno radi vprizorili napade in poboje. Na zborovanju so med drugim ustanavljeni italijanski vsečilišče v Trstu, podili so iz Gorice slovensko moško učiteljišče ter razdeljevali žensko učiteljišče v dva dela s posebnim vodstvom za vsak del in obenem pohvali slovensko žensko učiteljišče iz Gorice. — Dohodkov je bilo za leto 1908 skupaj 388.505 K 91 v; za leto 1909 422.286 K 59 v; stroškov za leto 1908 304.244 K 56 v; za leto 1909 347.409 K 95 v. Premoženja je imela »Lege« koncem 1908 875.491 K 81 v, koncem 1909 pa 950.283 K 52 v. Članov je bilo koncem 1909 skupno 36.193. »Lege« ima 23 ljudskih šol, 21 otroških vrtec, večernih šol 24, za analfabete 4, za godbo 6, šol in vrtec podpira 25, take da izdaja dnevnik za 103 učne zavode. — Kakor se vidi, se italijanski sovražnik na šolskem polju močno oborožen v glavnem proti južnim Slovenom! Zato pa moramo še toliko bolj podpirati našo družbo sv. Cirila in Metoda!

+ V deželnem zdravstvenem svetu je imenoval za dobo treh let naučni minister gg. primarija dr. E. Bocka, vladnega svetnika dr. E. Šlajmerja, sodnega svetnika dr. J. Schusterja in primarija prof. dr. A. Valent. Kranjski deželni odbor pa je imenoval, tudi za tri leta, gg. dr. P. De Franceschija in dr. J. Zajca.

+ Osebne vesti. Med dr. Edwardom Šerkom iz znanje, ugledne cerkvene rodbine Šerk - Obreza, zet višjega dež. sod. svet. dr. Travnerje, prebil je pred graško komisijo fizikatni izpit ter se naseli kot praktični in zobozdravnik na Vranskem v Savinjski dolini. + Iz počne službe. Višji računski svetnik in predstojnik računskega oddelka c. kr. počtnega in bržavnega ravnateljstva v Trstu, Ivan Kristjančič je imenovan za računskega ravnatelja.

+ Imenovanje pri počti. Višji računski svetnik in predstojnik računskega oddelka počtnega in bržavnega ravnateljstva v Trstu, Ivan Kristjančič je imenovan računskega ravnatelja.

rona. Na dnevnem redu so zelo važne stvari, zato bi bilo želiti, da se seje udeležje vse odborniki.

+ Trgovina s svečani. Zadnje dni se je porabilo pri procesijah mnogo sveč. Toda teh sveč so malo prodali svečarji, ker imajo že dleča prav nevarne konkurenčne, ki ne plačujejo niti davkov, niti obrtnega lista — cerkvenike. Prav imenitno trgovino s svečami vodi, kakor nam poročajo, cerkvenik pri sv. Petru. Pri njem se dobi sveča za 20 vinarjev cenejše kakor pri svečarju, za to tudi tertijske kupujejo sveče zgolj pri njem. Ker je običaj, da se sveče po vporabu pri procesiji darujejo cerkvji, jasno, da je cerkvena kupčija zelo lukrativna. Kaj pravijo k tej kupčiji svečarji in kaj davčna oblast, ne vemo, zdi pa se nam, da se vse skupaj boje — mežnarjev.

+ Društvo »Mladiki« je podala gospa Pavlinova iz Podbrezij na Gorenjskem kot prispevki za zgradbo internata znesek 30 K., za kar ji odbor izreka najtoplejšo zahvalo, združeno z željo, da bi nosnemalk in posnemalc.

+ Ustanovni občeni zbor »Branihorja« se vrši dne 2. julija t. l. torej dan pred glavno skupščino »Družbe sv. Cirila in Metoda«, — ob štirih popoldne v Ljubljani v »Narodnem domu«.

+ »Slovenski odsek« »Društva slov. profesorjev« bo imel sejo v četrtek, dne 2. junija 1910 ob 6. uri zvečer v prostorih »Matice Slovenske«.

+ Akademično fer. društvo »Prosvečta« hoče širiti izobrazbo med slovenskim narodom. Svoj namen doseže z ustanavljanjem ljudskih knjižnic; ustanovila je dosedaj 42 ljudskih knjižnic, ki večjelj dobro uspevajo. V bodoče hoče »Prosvečta« obseg svojega delovanja znatno razširiti. Postati hoče važen faktor v obrambni organizaciji; svoje posebno pozornost hoče obračati na naše narodne meje; tam je zanje delo najtežavnejše, a najvhaležnejše. Da more zadostiti obilnim prošnjam po ustanovitvih knjižnic v spopolnitvi že obstoječih, mora »Prosvečta« svojo knjižno zalogu izdatno spopolnit. Ker je pa društvo navezano na podporo slovenske javnosti, se obrača na njo z iskreno prošnjo, da mu izvoli nakloniti kar največ podpor in knjig. Knjige si želi »Prosvečta« leposlovne vsebine. Jurčič, Kersnik, Meško, Murnik, Šorli, Tavčar, Trdina so izmed najbolj zahtevanih pisateljev. Veliko povpraševanje je po slovenski in svetovni knjižnici, »Ljubljanskemu Zvonu«, »Slovanu«, manjše pa po knjigah »Slovenske Matice«, osobitno po zbornikih in letopisih. Knjige gospodarske vsebine n. pr. govedarja, prašičjera, kmetovalec i. dr. ne najdejo toliko odmeva kot se splošno sudi. Knjige družbe sv. Mohorja so pa tako razširjene, da ne najdejo skoraj citatljive. S posebnimi veseljemi bi »Prosvečta« pozdravljala darove novejših knjig. Knjiga, paratki prečitana, je izgubila za posameznika velik del svoje vrednosti: večje vrednosti ji ne more zopet podletiti, nego če jo posveti ljudski izobrazbi. Knjige in darovi, prosimo, naj se naslavljajo na akademično federalno društvo »Prosvečta«, Ljubljana, Mestni, Mestni.

+ Narodna delavska organizacija priredi dne 26. junija t. l. veliko vrtno veselico ali II. veliki tabor na rodnega delavstva na vrtu g. Goršeta (pri Novem svetu). Slavna društva se prosi, da se ozirajo na to prireditve.

+ Okrajno učiteljsko društvo za ljubljansko okolico ima svojo glavno skupščino v četrtek, dne 2. junija ob 3. uri popoldne v »Narodnem domu«. Udeležite se polnoštevilno!

+ Markac, odesk S. P. D. vabi svoje člane na sestanek dne 2. junija t. l. ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu«.

+ Nova knjiga. G. Rudolf Šega je sestavil »Nauk o trgovini in menjah« za dvorazredne trgovske šole in pa za trgovske nadal

— Nogometna šola. Včeraj se je vrnila na tivolskem travniku prva letaščina nogometnega tekma. Ta šport, ki je drugod splošno razširjen, je našel tudi med našo gimnazijsko mladino vnetih pripadnikov, kateri zaslužijo s svojimi uspehi in resnostjo večanja ime pravih sportsmenov. Stranka rdečih (I. drž. gimnazija) je dosegla velik uspeh nasproti modrih (II. drž. gimn.), kajti razmerje golov znaša 5 : 15. Uspetavši pa moramo, da prostor ni zadostno velik in da mesto 12 igralcev na vsaki strani lahko nastopi le po 6. Mnogočim gledalstvo je z zanimanjem sledilo igri, ki se je vrnila pravilno, z eleganco in disciplino. Posebno sta ugajala desni napadalec rdečih in lev branilec modrih. Prihodno nedeljo ob pol 6. zvečer se ob lepem vremenu vrši revanche-tekma.

— Andrettova klobase pred sedmecem. Danes se je vrnila pred tukajnjim okrajinom sodiščem kazenska razprava proti Rajmundu Andrettu, tovarnarju salam in podobnih izdelkov na Viču. Andretto je tožen ponarejanja živil. Tukajnsko nadzorstvo je namreč 16. decembra 1909 zaplenilo pri raznih tukajnjih trgovcach več košar njegovih hrenovk, salam, safalad, frankfurter in drugih njegovih izdelkov, v katere je bila primešana moka. Obravnava se je preložila v svrno nadaljnji pozvedb.

Franegske šance nad Šiško. Svoj čas, ko so bili Francoze na Kranjskem in na Šišenskih šancah, so pozabili, ali pa jih je sovražnik prepodil iz postojank na istih »Kanon«. Ta kanon bil je zakopan globoko v zemlji in ravno na prostoru, kjer prirediti društvo za zgradbo sokolskega doma v Spodnji Šiški dne 5. junija popoldne gozdno veselico. Šišenskim nadzornikom posrečilo se je ta »kanon« odkopati, ter se je dal že v popravilo, tako da se bode dne 5. junija 1910 popoldne iz francoskih šanc z njim že lahko streljalo. Cev topa meri v dolgosti 2 metra, v širini se pa dosega ni mogla zmeriti, ker je cev krog in krog zarjavela v obdana s prstjo. Kakor pa obljudljeno bode »kanon« dne 5. junija popolnoma popravljen, ki se bode zamoglo z njim streljati iz kraja od koder so svoj čas streljali Francozi. O tem se lahko prepriča vsakdo, kdor pride v nedeljo, dne 5. junija popoldne na Šišenske francoske »šance«.

Koča S. P. D. v kamniški Bistrici je bila pretekel teden otvorjena. Vkljub neugodnemu vremenu je kočo posetilo že blizu 100 oseb. Koča je preskrbljena z vsemi, kar služi v udobnost turistom. Kakor lani oskrbuje kočo tudi letos gdč. Jerajeva, ki je priznana kot izvrstna kuharica. Ker je dobri v koči tudi meso, se priporoča Kamniška Bistrica za izlet tudi večjim družbam. Vpoštovanje to je priredil včeraj streški klub »Triglav« iz Ljubljane izlet v Kamniško Bistrico pod vodstvom svojega predsednika g. I. Stareta in maršala Fr. Kapeža. Izletniki so imeli v koči skupen obed, s katerim so bili tako glede okusnosti, kakor tudi glede zmernih cen nadvse zadovoljni. Ker se v koči toči izvrstno rdeče in belo vino, so bili izletniki z vsem kar najbolje preskrbljeni, skoro bolje kakor v marsikateri mestni restavraciji. Pri tej priliki je daroval Kamničan W. 2 K za »Aljažev dom«.

Učitejsko društvo za šolski okraj Kranj zboruje v četrtek, dne 2. junija popoldne ob dveh v Šmartnem pri Kranju. Med drugimi točkami je tudi predavanje g. profesorja M. Pirnat o umetnosti v ljudski šoli in dočelitev kandidata kot zastopnika učiteljstva v okr. šol. svetu.

Nova pošta. Dne 1. junija 1910 se otvorí v Kandiji (politični okraj Novo mesto) nov poštni urad z uradnim imenom »Kandija, Kranjsko«, ki se bo pečal s pismensko in vožno pošto ter zaeno služboval kot nabiralica poštno - hranilničnega urada. S poštnim omrežjem bo imel zvezo po dnevno dvakratni poštni vožnji in po dnevno dvakratni poštpoti do poštnega urada v Rudolfovem. Na omenjenem poštnem uradu se vpletlo istočasno tudi služba selskega pismone.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Škocjan in okolico je predila dne 22. maja veselico s petjem, šaloigro: »Brat Sokol« in srečolovom. Veselica je uspela v moralnem in gmotnem oziru **prav dobro**. Zahvala za prvo gre v prvi vrsti nam vnetim pevecem in diletantom, ki so s svojo neumorno pridostjo dosegli, da so se vse točke vsporeda izvršile prav povoljno. Upamo, da nas kmalu zopet razvesele s kako pridivijo. Za gmotni uspeh se zahvaljujemo vrlim rodoljubom iz Šmarjetne, St. Jerneja, Kostanjevice, zlasti gospo Žagarjevi iz Krške vasi, ki so nam darovali lepih dobitkov za srečolov, ali pa nas podprli z denarnim doneskom. Seveda niso bili pri tem zadnji tudi naši vneti Škocjanči. — Obisk veselice sicer ni bil ogromen, toda povljen in izbran. Krive temu je bilo vreme, ki nam je res čas na-

gajalo. Nas čas zoper pač nekajnem gostom je bomerjeno in St. Jerneja, ki se niso ustrelili niti slaboga vremena, da nas obilježijo in tako moralno in gmotno podpre. Hvala jim! Da nas niso zapustili tudi domačini, Škocjanči, rascen par mladnežev, so ob sebi razume. Odlikovali pa so se zoper, kakor navadno, naši najbljžnji sosedje, Bučkijani, s svojo — odstotnostjo. Da nas domači kmetko ljudstvo ni obiskalo v tolikem številu, kakor navadno, je vrok, da jih je zadebla večja nesreča. V noči od 20. na 21. maja jim je buda novitija in teža uničila skoraj vse letošnji žitni pridelek. Strn morajo kositi za krmo. Tudi vinogradi so močno poškodovani. Gospodarila je tudi streha, ubila nekemu kmetu kravo in mu užgal hlev in kaščo, tako, da mu je poleg uničenja letošnje strni zgorel še lanski pridelek. Ubogi ljudje! Nesreča od vse strani, davki vedno večji, a nikogar, da bi pomogel. Gospodje, ki se oglasite le vsakih šest let, ko vam je treba naših glasov, potrudite se vsaj ob takih nesrečah in nam izposlujte kako pomoč! Bomo videli.

V Kočanski dolini se ustanavlja s sedežem v Kalu podružnica sv. Cirila in Metoda. Podružnica je že od vrede potrjena. V nedeljo, dne 5. junija točno ob 4. uri se vrši ustanovni občni zbor na Kalu v gostilniških prostorih g. M. Čepirlo. Ob lepem vremenu se vrši zborovanje na okraju dverišča. Udeležba obeta biti velika; že do sedaj se je prijavilo nad 40 članov. Vljudno se vabijo k zborovanju vsi, ki se čutijo Slovence in Slovence. Sklicatelj ustanovnega občnega zborna.

Vljudna prošnja na slavna e. kr. okrajna glavarstva na Kranjskem. Mnogo nas je Kranjčev, zlasti kmetskega stanu, kateri pošiljamo naše otroke v daljno Ameriko, da tamkaj dosegajo svoj začeljeni cilj in da tako tudi s svojimi prihranki pomagajo pomoči nam v stari domovini. — Ker pa le težko spravimo skupaj potne stroške, je umevno, da gledamo na to, da pridemo kar najceneje skoz. — Prosim torej najljudnejše sl. kr. okrajna glavarstva, da pri izdaji potnih listov »posov« ne napišejo značaj dotičnega s »posestnikov sin, ali zasebnik itd., temveč samo »delavec«, kar je tudi v istini, kajti s to označbo se slehernemu prihrani najmanj 12 K, ker vse že železniške postaje izdajajo na podlagi označbe »delavec« polovične vozne liste, **druge pa nikdar ne**. — Še posebej pa se zaprosi slavno e. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici, da blagohotno opnisti zahtevo, da bi vsak potnik moral prinesi seboj svojo sliko, katera se priklopi potnemu listu, kajti stare slehernega najmanj 5 K. — Ne kaž pri zadevah.

V varstvu vojaških brzjavnih in telefonskih naprav. Najvišje kasicjsko sodišče je razsodilo, da je vse, tudi začasno napravljene brzjavne in telefonske naprave, služeče javnim namenom, smatrati za »državne brzjavke« v smislu § 89. kazenkega zakona. Iz tega jasno sledi, da so tudi vse ob vojaških vajah na rejeni telefonskih in brzjavnih naprav deležne tega postavnega varstva in da so hudobne poškodbe vojaških brzjavnih in telefonskih zvez kaznive kot zločin javnega našilstva. Da pa se take pogostne poškodbe kolikor mogoče omeje in preprečijo, je c. i. kr. vojno ministrstvo nasvetovalo in sprožilo misel, naj bi se v prvi vrsti občine opozorile na to, da veleponembno svojstvo vojaških brzjavnih in telefonskih naprav. Vojno ministrstvo je tudi odredilo, da se vse občine, v katerih se nameravajo graditi za časa vojaških vaj brzjavne in telefonske zvez, od vojaških poveljstev potom političnih oblastev o tem obveste z namenom, da te občine primerno vplivajo na svoje občane. — Ker je bila pred kratkim poškodovana neka taka vojaška telefonska naprava, se občinstvo opozarja, naj v lastnem interesu pri miru pušča vso žico, ki jo je vojaštvo napeljalo.

Zgodovinsko društvo za Slov. Štajer priredi sodelovanjem slovenskih narodnih mariborskih društev v nedeljo, dne 5. junija 1910 v veliki dvorani »Narodnega doma« veliko narodno slavnost v spomin stolnici rojstva pesnika Stanka Vraza. Na sporednu je godba, petje, deklamacija in živa slika. Slavnostni govor bo imel prof. dr. Ilieš.

Otvoritev vrta v mariborskem »Narednem domu« se vrši dne 2. junija zvečer pod pokroviteljstvom kluba »Narodni pipec«. Na sporednu je tamburaški koncert, petje pevskega zbora in solistov, streljanje na dobitke, licitacija torte, katero spreče »pičarje« Ilih, izlet na zrakoplov Zeppelin IX. in druga zabava. Vstopnina za osebo 20, za rodbine 50 v in za »pičarje« s klubovim znakom 10 vinarjev.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Kotmarovem in ekclio priredi v nedeljo, dne 5. junija 1910 ob 3. uri popoldne pri g. M. Prešernju, posetniku in leotru na Plešivcu svoj redni letni občni zbor. Po zborovanju

se vrši pod milino zbor, in obiskuje zgodovinsko vrzino v pokritih prostorih, velike ljudske vodilice s govori, posjemi, deklamacijami in govorom. Pri slavnosti sodeluje tudi posvetna in tamburaško društvo »Strelci iz Borovlj.

Umrli je misuli todan v Kotarčah na Koroškem Fran Dovšek, red. poslovodja, v 43. letu svoje starosti, doma pri Sv. Ani nad Tržičem — upustivi vdovo v tretji neprekribljivimi otroki. — Bil je mirnega in tihoga vedenja, priljubljen pri svojih predpostavljenih in splošno spoštan od svojih sodelavcev. N. v. m. počiva!

Bivši celovski župan umrl. V Celovcu je včeraj umrl bankir I. Suppan, bivši celovski župan. Mož je bil, kakor že ime kaže, slovenskega pokolenja.

Socialno - demokratični mladinski shod v Gorici. Prišlo je bilo na ta shod res precej socialnih demokratov ali kot mladenički shod ne pomembni dosti. Govorili so na dolgo in široko, mahali po »Čukih« in »Sokolih«, zabavljali na levo in desno, končno pa so rekli, da bodo tudi oni gojili telovadbo in petje in posebno tudi alpinizem. Torej hočejo telovaditi kot »Sokoli« in peti kot razna pevška društva in pa na gore bodo hodili. Prislikovali smo, da povedo in ukrenejo kdo ve kaj novega, pa so ostali pri telovadbi, petju in zabavi; torej se ne bodo čisto nič razložili od drugih ljudi, vendar pa pravijo, da bodo hodili po novih potih!

Most v Plavah v Soški dolini popravljajo »regnicoli«. Podjetnik je seveda tudi »regnicolo«. Delo je oddal Italijanom predsednik kanalskega cestnega odbora, poslanec klerikalne stranke, Miha Zega v Kanalu. Tako skrbijo kleriklci za domače podjetnike in delavce!

V ladjedelnici v Tržiču na Goriškem je nastavljeni več prijateljev Avstrije iz Italije. Poročali smo o voluhunstu, katero je zakrivil italijanski rezervni oficir Andreini kot uradnik omenjene ladjedelnice; danes imamo poročati, da je stal pred goriškim okrožnim sodiščem italijanski podanik Leon Disenti, star 22 let, uradnik v ladjedelnici v Tržiču, obtožen žaljenja veličanstva, katero je po obtožbi zagrešil z nespodobnimi besedami, katere je izrekel o avstrijski himni. Po dolgi razpravi ga je sodni dvor sicer oprostil obtožbe razjaljenja veličanstva, a obsojen je bil Disenti radi hujškanja k dejavnem, prepovedanim po postavi, na 2 tedna v zapor. Tega Drisentija so bil prijeli svoj čas zaen z Andreinem, pa so ga izpustili.

Poziv na rodoljubna sreca. Bralno pevsko društvo »Ladja« v Devinu na Primorskem razvije avgusta meseca ob priliku desetletnice obstoja društveno zastavo. Devin je zadnja slovenska občina ob Adrijeti, kamor butajo že s silo sovražni valovi. Občina je v naprednih rokah in so društveniki sami pripravili delave, ki si s teškim delom v kamnolomih služijo grenak kruh, pri tem pa vendar niso pozabili na svoj materni jezik, na slovensko narodnost. Ravno omenjeno društvo »Ladja« je mnogo pripomoglo, da je občina tako krepka trdnjava proti prodiročemu tujsunu, zato se obračamo do rodoljubnih sreč Ljubljjančakov in sprošnjo, da ne odrekemo primerne prispevka, ko dobre v roke nabiralno polo za zastavo tega društva. Tudi rodoljube po deželi prosimo, da bi se v enakem smislu spomnili naših narodnih zavednih naprednih delavcev ob meji. Prispevke bo izkazovalo upraviteljstvo našega lista.

Slov. akad. društvo »Adrija« v Pragi priredi v soboto 4. junija ob 8. uri »Kuhi oka« starešinski večer. Gostje dobrodoši.

Trgovino z zlatino na Mestnem trgu je prodal g. Suttner Meireju. S tem je prešla ta trgovina v nemške roke. G. Suttner se preselil v Gradec, kjer si je kupil hišo.

Javno nasilstvo. Ko je v soboto zvečer več hrvatskih dñinarjev v Ahcljevi ulici srčalo nekoga protstnika 27. pešpolka, mu eden izmed njih pljuje v obraz. Vojak seveda s tem ni bil zadovoljen in je delave pozval na odgovor. V tem so ga pa začeli kamnjati toliko časa, da je zbežal. Ko je prišel mimo policijski stražnik, je istotko ljutega delavca pozval na odgovor in dostojnost. A naletel je na slabo. Tudi nanj se je začel bombardma, tako da je moral potegniti sabljo. Ko je najhujšljemu izročil iz rok kamen in ga hotel aretovati, mu prisloči na pomoč njegov priatelj in se ga dejansko loti. V tem pa pride mimo vojaška patrulja, s katere pomočjo je zamogel potem stražnik obe delavce aretovati. Izročili so ju včeraj dočasnemu sodišču v preizkuševalni zapor.

Mica Kovačeva. Sinoč je prišel v gostilno Frančilko Godčeve na Dunajsko cesto 1892. leta v Dobravah rojen in v Podlipoglav pristopil plesarski poseljku Anton Trunk z nekim svojim priateljem. Film in jedla sta boljša že jasno počitelo

in vse je cro. Ko mič napovedala ill. K. Štev v dolga, je jasno zdaleko presti, kajti bila sta brez vsega vinjarja. Način mesta dočil stražnik je Trunka aretoval, njegov priatelj pa je že pravočeno arčno odnesel pot. Zadajo bodo bode izreklo tukajšnje okrajno sodišče.

Tatvina. Mašarskemu pomočniku Frančilku Dobrelku je bila v Kolodvorski ulici ukradena niklasta žepna ura z verižico, obstoječa iz treh starih srebrnih dvajsetic, ki je imela za obesek velikega srebrnega vola. — Dninarju Martinu Vidruhi pa je bila tudi v isti ulici ukradena srebrna žepna ura z voglatim kazalnikom, vredna 18 K in srebrna triplemenska verižica, ki je imela za obesek tri srebrna sreca in ravnotaka štiričlenska verižica, ki je izrecno znamena.

S ceste. Ko je včeraj popoldne peljal perica Marjeta Anžičeva iz Dobrunj na samokolnici po Šelenburgovi ulici perilo, je prišla z vozičkom med dva tovorna voza. Pri tem je konj podrl ter ji je šlo kolo čez prste leve noge in jo k sreči le lahko telesno poškodovalo.

Neveren strel. Ko sta šla v nedeljo zvečer proti mestu nek notar in nek doktor, je iz neke hiše nekdo ustrelil s samokromom in bi bil strel lahko za oba postal usoden, ko bi bila le nekoliko hitrejše hodila. Strelec pa ni imel nobenega slabega, odnosno hudočnega namena.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 98 Hrvatov, 118 Macedoncov in Primorcev. V Tržič je šlo 7, na Dunaj pa 28 Hrvatov.

Ljubljeno in najdeno. Služkinja Alojzija Brejčeva je izgubila bankovec za 10 K. — Nek gospod je izgubil srebrno svinčino z datumom 15. oktobra 1909. — Šolski učenec Marcel Bele je našel usnjato verižico z nekim priveskom. — Črkostavec g. Leopold Werzak je našel srebrno verižico z obeskom.

Učila je nekemu gospodu papiga. Kdor jo je ujel, naj to naznani policiji.

Slovenska Filharmonija koncertira jutri povodom otvoritve preurejenega vrta v novem hotelu Tratnik (»Zlata kaplja«) na Sv. Petru cesti št. 27 ob 8. do 12. zvečer.

Izraz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 knjigovodje, 2 kontorista, 3 korespondenti, 1 poslovodja, 2 potnika, 1 skladničnik, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 posredovalnica manufakturne stroke, 2 posredovalnica specerijske stroke, 1 posredovalnica galanterijske stroke, 4 blagajničarke, 1 kontoristinja, 6 prodajalk, 7 učencev, 1 učenka. — Službe izšče: 1 knjigovodja, 4 kontoristi, 1 korespondent, 2 poslovodje, 2 potnika, 20 pomočnikov mešane stroke, 4 posredovalnica železniške stroke, 8 posredovalnica manufakturne stroke, 10 posredovalnica specerijske stroke, 4 posredovalnica modne in galerijske stroke, 4 kontoristinja, 5 blagajničark, 7 prodajalk

* Prešernke demonstracije na Dunaju. »Südmärk« je imela na Dunaju protestni shod zoper češki narodni dom na Margaretnem trgu. Po končanem protestnem shodu so šli ti nemški divjaki pred »Narodni dom« ter začeli vptiti in bombardirati s kamjenjem »Narodni dom«. Razbili so več šip in tudi drugače poškodovali poslopje. Ko jih je policija razgnala, so se čez nekaj časa zopet zbrali ter začeli svoje kulturno delo. Razbili so tudi bližnje kavarne. Z vso silo so se vrgli na kavarno »Saturn«, katero so skoropopolno razbili. Urednik časopisa »Ostdeutsche Rundschau«, katerega so Nemci smatrali za Čeha, je bil prav poštano tepen. Značilno je, da ima društvo »Südmärk« v svojem programu tolovajsko uničevanje slovanskega imetja.

Izpred sodišča.

izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Predrzen tat. France Kotnik, 28 let star, delavec iz Cerkelj, je dokaj nevaren človek tujemu imetju. Bil je že enajstkrat radi tativne kaznovan, 15krat pa zaradi raznih drugih prestopkov. Obdolženec je delomržen, torej ni čuda, če je postal tat iz navade. Komaj da je letos zaradi tativne dne 30. januarja prestal 10mesečno kaznen, že je dne 1. svečana z dvorišča pri »Figovec« v Ljubljani izmaknil Franceta Habjanja konjško odoje. Sicer se opravičuje z zanimim, tatočom lastnim izgovorom, da je odoje našel in je imel namen, jo lastniku vrniti. Habjan pa odločeno trdi, da mu je bil »koc« z voza vzeti. Na večer, dne 11. svečana je prišel Kotnik v Mengš in se zglašil v stanovanju Franceta Friskovca, ki mu je dal tudi prenosiči. Friskovec in njegovi ženi je pravil, da pozna njenega sina, ker sta bila skupaj v zaporu. Pravil je, da mu je njun sin dožvan 4 K 26 vin. in zahteval povrnitev tega zneska, česar pa ta dva nista hotela storiti. Predno je pa zjutraj odšel, prilastil si je suknjo, jopič, hlače v klubok Franceta Friskovca. A Kotnik ni imel sreče, kajti zalotila ga je Friskovčeva žena in mu ukradene stvari vzela. Dne 24. svečana je pa izvršil drzno tativno. Priprjal se je namreč posestnik Fr. Oslin z vpreženo kobilo v Trzin. Vozi in kobilu je pustil pred gostilno Mihe Colnarja. Predrzen tat Kotnik, ki je vse to opazoval, smukne na voz in hajdi proti Mengšu, kjer je skušal kobilu in voz prodati za 120 K. Pa tudi tu je imel smolo, ker je bil zasačen. Kotnik ne taji te tativne. Obdolženec se pa tudi podtika hudodelstvo nenavnost. Dne 1. svečana se je Kotnik nahajjal z nekim 15letnim čepljarskim vajencem v tukajnjem policijskem zaporu. Tu je hotel dva krat nad fantom izvršiti nenavniničin. Vsled ropota je prišel stražnik v zapor gledat, kaj da je, in temu je tant povedal, kaj je nameraval obdolženec z njim storiti. Kotnik to hudodelstvo taji in celo dejanje po svoje drugače zasukava.

Razprava se je odgodila, da se preišče obdolženčeve duševne stane.

Za srečo ni bila rojena. Na začetni klopi sedi 22letna Ivana Lovrenci, samska dekla na Brestu, zaradi hudodelstva detomora. Obdolženka je nezakonska hči in je bila od 15. leta naprej sama sebi prepričena. Stopila je najprvo v neko službo v Sneberjih, tam se je zagledala kot mlado dekle v nekega fanta, s katerim je imela nezakonskega otroka in ga ima še sedaj v Brestu v oskrbi. Fant jo je prepustil usodi ter odpotoval v Ameriko, fantova mati ji pa iz milosti daje 5 K na mesec. Prišla je od tam v Brest in je služila pri Svigljevih in zopet je hotela nesreča, da je imela intimno razmerje s hlapcem Janezom Zagarijem, ki bi jo bil rad vzel za ženo, a ga ni marala, ker ji je bilo znano, da je pijkean in da nima nikakega premoženja. Postala je odrugič noseča, kar je pa skrbno prikrivala in se ji tudi ni poznalo, ker je bila vedno »spodrečna«. Kolikor bolj se je bližal osodepolni trenotek, tembolj so jo trle skrbi za bodočnost in jela je obupati. In kako tudi ne, saj je skoraj ves svoj zaslonček razdelal za svojo nezakonsko hčerko, od Zagarija pa ji ni bilo upati kake podpore. Skenila je torej, s silo se znebiti novega nezakonskega otroka. In ta osodepolni trenotek je prišel dne 4. aprila zvezčer okoli 10. V dotični sobi, kjer je prenočevala njena gospodinja, je spala za pečjo tudi obdolženka. Porodila je brez tuje pomoči otroka moškega spola in ga z obema rokama takoj časa dušila, da je bil mrtv. O vsem tem dogodljaju ni gospodinja ničesar čula. Ob štirih zjutraj je vstala in šla kuhat za družino. Sledove poroda je previduo odstranila, mrtvega otroka pa je nesla zavitega pod streho in ga za obokom na tla položila. Nato ga je še posula

s znokrat ter položila načrto za zelenj ſeleza in kurnik. Tisti dan je še pridno delala, drugi dan pa je obledala, in tako se je prišlo njenemu dejanju na sled. Po izreknu njene gospodinje, je bila Ivana Lovrenci pridna in sposna za vsako delo. Obdolženka, ki vse do pičice prizna, trdi, da jo je le obup prividel do tega nesrečnega čina, ker ni imela otroka s čim preživeti, ker je nezakonski oče nepopoljšljiv pijanec. Obtoženo je zagovarjal novi odvetnik g. dr. O bla. Porotniki so glavno vprašanje z 9 proti 3 glasovom zanikal ter je bila nato obtožena oproščena.

Kocka je padla. Čitateljem bodo gotovo še znani nekateri posamezni detajli bratov Premrov, ki so bili soudeleženi pri raznih vložilih in tativnih koles. Ker je tekla še proti celi klapi preiskava, nismo mogli vsega podati javnosti, sedaj pa, ko je bila izrečena obsodba, smo v položaju, da zadevo natančno objavimo. Ko je na Silvestrov večer leta 1908, nekoga bančnega uradnika iz kavarne »Prešeren« spremiljal njemu neznan tuječ, mu je po poti vzel iz žepa listinico s 150 K in zbežal. Takoj drugi dan po ovadbi je policija dosegala, da je tat 24letni trgovski sodelnik in potnik Karel Premru, katerega je že dve leti zasedovalo sodišče zaradi hudodelstva tativne. Dognalo se je tudi, da se je Premru takoj po tativni odpeljal iz Ljubljane proti Gorici. Dne 8. januarja, tedaj osem dni po ti tativni, je prišel Karel s svojim bratom Julijem v Ljubljano in je v Kolodvorski ulici službujoči stražnik zadnjega prijel, Karel pa je še srečno odnesel pete. Pri Juliju so našli različne sobne in večne ključe, 11 vitrihov, mnogo železničnih listkov in na škrlici vrezano stampilijo okrajnega glavarstva v Liencu na Tirolskem. Nato so Julija izročili delnemu sodišču, nadaljnje poizvedbe pa so se vrstile v polnem teku. Policija je dognala po nekem perilu, da je bilo le to ukradenno pri vložilu malega trgovca Frana Bolte. Le tega vložoma so se bili udeležili Karel in Julij Premru, kakor tudi njun bratranec 28letni pisar Henrik Premru iz Divače. Preiskava je dosegala, da sta brata Premru nujno sumljiva vložoma v trgovino urarja Frana Blazona v Novem mestu, ki se je izvršil v noči 29. novembra 1908 in kjer je bilo pokrađenih za 4500 K dragocenosti. Vsled tega je bil Julij Premru izročen novomeščkemu, kot pristojnemu okrožnemu sodišču, kjer je vodil to preiskavo te danji preiskovalni sodnik dr. Kuder. Šum se je kmalu potrdil. Dognalo se je namreč, da sta ša brata Premru po vložom, noseč svoj plen, od Novega mesta do Mirne peči peš, tam se pa vsedala v vlak in pokradene dragocenosti pripeljala v Ljubljano ter jih dala nekaj začasno spraviti sprevidniku Franu Bevu, ki je takrat stanoval na Karlovski cesti ter dobil zato od Premrova mal delež. Večino ukradenih predmetov pa sta vzel s seboj v Trst ter jih tam razpečala. Meseca svečana leta 1908 pa je bil v Gorici aretovan na pošti še Karel Premru, in ko je bil na to eksortovan v Novo mesto, se je preiskovalni sodnik z obema podal v Trst, kjer so se vrstile konfroncije zaradi umorov tržaških kočijačev in poizvedbe zaradi poprodanov v Novem mestu ukradenih dragocenosti. Gleda teh se je v Trstu večinoma dosegala. Beve je med tem časom skoraj že vse zaupane mu stvari poprodal na vlaku raznimi potnikom, kar mu je bilo kot sprevodniku lahko storiti. Tudi Beve je bil nato aretovan in izročen novomeščemu sodišču. Kmalu nato je pa preiskava zanobila drugo lice. Konstatovali so namreč, da sta brata Premru tudi vojaška beguna, vsled česar so ju preselili v zapore ljubljanskega garnizijskega sodišča. Julij je pobegnil kot računska podčastnik leta 1907 od 97. pešpolka v Trstu, kjer se je zbal pri orožni vaji neke ovadbe radi goljufije; brat Karel bi imel pa istega leta iti k vojakom, a ga ni bilo. V garnizijskem zaporu sta se vedla zelo cincino in sta na stavljena vprašanja le malo odgovarjala. Bila sta tako renitentia, da so jima moralni dati okovje, ker se je bilo batiti, da jone popihata. Tudi ta preiskava je imela lep uspeh. Dognalo se je, da sta bila nevarna tako za Kranjsko, kakor za Istro, Trst in videmsko okolico na Laškem. V Nabrežini sta potom vložoma v vili nekega vpojenega polkovnika ukradla za 169 K perila, v Trnovem obleke in denarja v skupni vrednosti za 600 K, v Divači pa tudi za 600 K. Nadalje je prišlo na dan, da sta ljubezni bratce potovala kot potnika za stroje ter sta po raznih hotelih: v Ljubljani, Vidmu, Solkanu, v Gorici in drugod prav dobro živel. Samo v Solkanu sta napravila 200 K takega goljufivega dolga. Pa še nekaj je preiskava dognala. Poleg teh že omenjenih vložmov, tativ in goljufij, sta si napravili še položila, nato pa je še posula

in Ljubljani, Gorici, Trstu in Prestrandku na svojo grozne rame 12 koles. Samo v Gorici sta jih ukradla pet. Eno kolo se je tudi dobilo pri sprevodniku Bevcu. Pa to še ni vse! Tudi brezplačno sta se vozila po železnicah. Posebno priljubljena jima je bila proga po državni železnici Ljubljana-Gorica, kjer jima je šel na roko njun zvesti prijatelj Bevc. Osumljena sta bila tudi razpečavanja ponarejenih bankovcev, a se jima ni moglo natančno dokazati. Celo umorov tržaških kočijačev sta bila osumljena. Glede teh dveh deliktorjev pa je bila preiskava ustavljen na zaradi pomanjkanja dokazov. Konč koncev: Henrik Premru je bil obsojen na sedem mesecev, Bevc na osem mesecev. Julij Premru na sedem in Karel Premru na devet let ječe, katero bodeta morala obsedeti v vojaški trdnjavji v Wöllersdorfu.

Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Detomorilka. Antonija Košmrl, 21letna samska dekla, doma v Retjah pri Loškem potoku, je imela razmerje s hlapcem Antonom Debeljakom. Ker je začutila posledice, je šla iz domače vasi služit v Sodražico. Tuje porodila; otroka je zagnila z blatom. Najbrže bi zločin ostal prikrit, da nista slišala dva potnika, ki sta se pripeljala v gostilno, otrokovega ječanja v straniču. Obdolženka je bila sprva prosta, a meseca mal. travna so jo zaprli, ker se je gorvorilo, da namerava oditi v Ameriko. Pred porotniki obtoženka ničesar ne tajti, se kesa dejanja in krčevito joče. — Obsojena je bila na tri leta teške ječe, poostrene s postom vsak tretji mesec.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zopet nova bremena.

Dunaj, 31. maja. V seji finančnega odseka je minister vitez Bilinski imel govor, ki je povzročil veliko senzacijo. Med drugim je rekel, da bo znasal primanjkljaj za l. 1910 71 milijonov kron. Izdatki za socialno zavarovanje se niti približno ne dajo prečruniti. Uvedba dveletne vojaške službe bo stala na leto 90 milijonov. K temu se pridejo enkratni izdatki v prvem letu, ki se tudi še ne dajo v naprej določiti. Za nove vojne ladje bo treba 300 milijonov, za popravo starih vsako leto 20 milijonov, za razne druge ladje, za zgradbo ladjedelnic in novih vojašnic 100 milijonov itd. Vse te izdatke bo težko pokriti z novimi davki, zato bo najbrže potreba najeti novo posojilo. Če se ne bo posrečilo letosnji deficit pokriti z novimi davki, potem lahko nastane nevarnost, kakor je naglašal minister, da bo proračun za 1911. navzpel katastrofalni karakter.

Zmagaj oponicije.

Dunaj, 31. maja. V proračunskem odseku je stavljal dr. Korošec predlog, naj se domobranski minister George poklicje pred odsek, da da potrebna pojasnila o uporabi avstrijskega vojaštva pri državnozborovskih volitvah na Ogrskem. Korošec predlog je bil sprejet s 16 proti 13 glasom. Oponicija je zmagala. V brambinem odseku je stavljal poslanec Steiner interpretacijo tudi glede uporabe avstrijskih vojakov pri volitvah na Ogrskem. Navzoči minister Georgi je na to interpelacijo odgovoril, da se bo o stvari informiral pri vojnem ministru Schönaichu.

Nižjejavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 31. maja. Zasedanje nižjejavstrijškega deželnega zborja bo zaključeno v torek 7. juniju in sicer v svrhu, da bo sodišče moglo postopati proti Habrdi na tožbo krščansko-socijalnih prvakov.

Cesar v Bosni.

Sarajevo, 31. maja. Mesto je vse v megli, zavladal je mraz in jelo je dejevati. Cesar se je ob 9. dopoldne v spremstvu generala konjenice Vrščanina napotil v palaco deželne vlade. Sarajevo, 31. maja. Iz Dobuja javljajo, da se je cesar v Visokem pred spomenikom l. 1878. padlih vojakov odkril in tihom molil. Na to se je pripognil, utrgal nekaj evtet ter jih vrzel na spomenik.

Sarajevo, 31. maja. Ministrica predsednika baron Bienerth in grof Khuen-Hedervary odpotujeta že danes iz Sarajeva ter se vrneta v Pečo, ozirou na Dunaj.

Zopet stavka na sofijski univerzi. Sofija, 31. maja. Med dijaštvom in akademičnim senatom je nastal oster konflikt. Dijaki so napravili na senat vlogo, naj bi se redna predavanja pricela že mesecev oktobra, kar pa je senat odločil. To je med dijaštvom povorčilo silno rasburjejno. Akademiki so izvolili odbor 8 členov, ki naj nadaljuje pogajanja s profesorji. V slednjem brezvolečnosti pogajanj nameravajo dijaki stavkati.

Poslano.*

Z ozirom na napade, ki se vrste zadnje čase dan za dnem v raznih listih, podjam javnosti sledeča suha dejstva:

da med družbo sv. Cirila in Metoda in menoj ne voda prav nikako nesoglasje;

da dobi družba sv. Cirila in Metoda 630.000 K in nekaj delnic raznih zavodov ter na podlagi računskih zaključkov z diverznnimi denarnimi zavodi dolične svote;

da ima družba sv. Cirila in Metoda od tega plačati že tolikrat omenjena volila.

Vse to se izkaže pri začučinski razpravi, ki se bode v kratkem vršila.

Misljam, da je zgoraj navedenimi dejstvi razno nadaljnjo natolcevanje onemogočeno.

Sodbo pa prepričam mirnim srcem javnosti.

1905

Josip Lenarčič.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.



Izborno se počutimo

po umivanju las s Pixavonom. To je blažeči tekoči kotanovo milo za umivanje glave, kateremu se je vzel na patentir način zoperi kotanov duh.

Splošno bo pač znano, da se upošteva kot edino sredstvo za negovanje las in lašišča. Najboljši dermatolog se mnenja da je negovanje las s kotanovim milom najboljše. Tudi pri širu znani Lassarjevi metodi za negovanje las igra kotanovo milo za umivanje glave jako važno vlogo.

Pixavon se čisti samo las, marveč vpliva vsled svoje vsebine na kotanovo direktno vzbujajoče na lašišče. Redna uporaba Pixavona je resnično najboljše sredstvo za krepljenje lašišča in čvrstitev las.

Pixavon se izdeluje svetel (brezbarven) in temen. V novejšem času se daja prednost »svetlemu« Pixavonu, pri katerem se je odtegnilo kotanovo temno barvilo. Specifično učinkovanje kotana pa je pri obeh preparativ, svetlem in temenem, enako.

Cena steklenice Pixavona (svetlega ali temnega) K 2:50.

1696

Borbo domača zdravila. Med domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečine olajšajoče in odvračajoče mazanje pri prehlajenu itd. zavzema v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi izdelano LINIMENT. CAPSICI COMP. s »sidrom« nadomestilo za »Pain-Expeller s sidrom«, prvo mesto. Cena je nizka: 80 h, K 1:40 in K 2— steklenica. Vsaka steklenica se nahaja v elegantni škatli in je spoznati po znani sidru.

Cena steklenice Pixavona (svetlega ali temnega) K 2:50.

1696

Borbo domača zdravila. Med domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečine olajšajoče in odvračajoče mazanje pri prehlajenu itd. zavzema v laborator